

ΛΕΩΝΙΔΑ ΑΝΤΡΕΓΙΕΒ



Ο ΣΑΒΒΑΣ



- II -

ΛΥΠΙΑ. — (Απρόθυμα). Μπορούνε να σε γνωρίσουν, και τότε... Βάλε τουλάχιστο τὸ καπέλο σου, ἔχεις ἕνα ὄφρος, σάν...

ΒΑΣΙΑΣ. — Ναι, φύγετε, Σάββα Γεγώροβιτς... Σὰς παρακαλῶ, ἀγαπητέ. Γιατί μποροῦνε... μποροῦνε νὰ σὰς σκοτώσουνε.

ΣΑΒΒΑΣ. — (Μὲ ξαφνικὸ θυμὸ). Ἀφήστε με ἤσυχο. Κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ με σκοτώσει. Τὶ κουταμάρες εἶναι αὐτὲς πάλι!

(Παύση).

ΣΑΒΑΣ. — (Κάθεται). Ἄς ἔπινε λίγο νερὸ... δυπὸ πολὺ. Δὲν εἶναι κανένας βάλτος ἐδῶ κοντά;

ΒΑΣΙΑΣ. — (Κυττάζει μὲ φόβο). Ὁχι, ὅλα εἶναι ξερά.

ΣΑΒΒΑΣ. — (Μορφάζοντας). Τὶ κρῖμα.

ΒΑΣΙΑΣ. — Νά, μιὰ γυναῖκα μ' ἕνα παγουράκι. (Χαρούμενα). Τώρα θὰ πάω νὰ τῆς τὸ ζητήσω... (Τρέχει).

ΛΥΠΙΑ. — Οὔτε τὸ νερὸ δὲν πρέπει νὰ σοῦ δώσει κανεὶς. Φύγε ἀπὸ δῶ, Σάββα, φύγε. Κύτταξε πὼς χαίρονται ὅλοι γύρω σου, ἢ ἢ χαίρεται, ὁ ἥλιος!... μονάχα ἐσὺ... Ἀκόμη δὲν μπορῶ νὰ ξεχάσω πὼς εἶσαι ἀδερφός μου. Φύγε. Μὰ ὅπου κι ἂν πᾶς, πάντα νὰ θυμάσαι αὐτὴ τὴ μέρα. Νὰ θυμάσαι πὼς παντοῦ σὲ περιμένει τὸ ἴδιο. Ἡ γῆ δὲ θὰ σοῦ δώσει τὸ Θεό της, οἱ ἄνθρωποι δὲ θὰ σοῦ δώσουν ἐκεῖνο μὲ τὸ ὁποῖο ζοῦνε κι ἀναπνέουν. Ἀκόμη χτὲς σὲ φοβοῦμουν, μὰ σήμερα σὲ κυττάζω μὲ λύπη. Εἶσαι ἀξιολύπητος, Σάββα. Φύγε. Γιατὶ γελᾷς;

ΣΑΒΒΑΣ. — (Χαμογελώντας). Πολὺ κορις μοῦ ψέλνεις, ἀδερφή, τὸν ἐπικήδειο!

ΛΥΠΙΑ. — Ἀκόμη δὲ φοβάσαι;

ΣΑΒΒΑΣ. — Καὶ γιατί νὰ φοβηθῶ; Αὐτὰ σας τὰ καμώματα; Ἐγὼ, Λύπα, συνήθισα στὶς ψευτιές, καὶ τίς κοροϊδεῖς. Μ' αὐτὰ δὲν τρομάζει κανένας! Ἐγὼ ἀκόμα κοιτῶ ἐμπιστοσύνη στοὺς ἀνθρώπους, ἂν κι αὐτὸ ὠφελεί. Στὸ μέλλον θὰ μ' ὠφελήσει.

ΛΥΠΙΑ. — Σάββα!

ΣΑΒΒΑΣ. — Λοιπόν;

ΒΑΣΙΑΣ. — (Φέρνει τὸ παγούρι). Εἶδα κ' ἔπαθα νὰν τὸ πάρω. Ἀκούς ἐκεῖ τὴν παλιοναῖκα! Μοῦ χρειάζεται, ἔλεγε. Ἀκούς ἐκεῖ...

ΣΑΒΒΑΣ. — Σ' εὐχαριστῶ, μπαράμπα. (Πίνει ἀχόρταγα). Ὁχι! (Πίνει τίς τελευταῖες σταλαγματιές). Τὶ γλυκὸ νερὸ! Πήγαμνε τὸ στη γυναῖκα καὶ πὲς της: τὶ γλυκὸ νερὸ! Δὲν ὑπάρχει ἄλλο στη γῆ σάν κι αὐτό.

ΒΑΣΙΑΣ. — (Χαρούμενα). Καλὰ, θὰ τῆς τὸ πῶ. (Φεύγει).

ΛΥΠΙΑ. — (Ψιθυρίζοντας). Εἶσαι ἐχτρός τῆς ἀνθρωπότητας!

ΣΑΒΒΑΣ. — (Γλείφει τὰ χεῖλια). Καλὰ, καλὰ. Τώρα θ' ἀκούσωμε τί θὰ πεῖ ὁ Κοντράτης. Τὸ κάθαρμα! Μὰ θὰν τοῦ δείξω ἐγὼ!

ΛΥΠΙΑ. — (Τονίζοντας τίς λέξεις, ἀλλὰ ψιθυριστά). Εἶσαι ἐχτρός τῆς ἀνθρωπότητας! Εἶσαι ἐχτρός τῆς ἀνθρωπότητας!

ΣΑΒΒΑΣ. — Μίλα δυνατότερα, γιατί εἶναι κρῖμα νὰ μὴ σ' ἀκούσει καὶ κανένας ἄλλος. Εἶναι ἕνα νέο ἀριετὰ σκανδαλώδες!

ΛΥΠΙΑ. — Φύγε ἀπὸ δῶ...

(Ὁ Βάσις ἐπιστρέφει).

ΣΑΒΒΑΣ. — (Κυττάζει μισοκλείνοντας τὰ μάτια). Ἀλήθεια, εἶναι ὁμορφα ἐκεῖ; Τίνος εἶναι αὐτὸ τὸ δάσος; Τοῦ Μπαζίνσκη; Εἴμαστε κεῖ καμμιὰ φορὰ ἢ ὄχι;

ΒΑΣΙΑΣ. — (Γελαστά). Ναι, τοῦ Μπαζίνσκη! Χτὲς, Σάββα Γεγώροβιτς, μάζενα ὀλόκληρη φούχτα ζολοφωτιές, μοναχὰ σάν ἔτρεχα... (Ἀνεθυμᾶται μὲ λύπη). Θεέ μου, πὼς φαναζοῦνε ἐκεῖ! Τὶ ἔχουνε πάλι; Λέτε πὼς ἀνίξανε τρεῖς, Σάββα Γεγώροβιτς, αἱ Σάββα Γεγώροβιτς;

ΣΑΒΒΑΣ. — (Ἀδιάφορα). Τρεῖς.

ΒΑΣΙΑΣ. — Καὶ γιατί χώνουνται; Θὰ τὴ γυρίσουνε τὴν εἰκόνα, αἱ, καὶ θὰ δοῦνε ὅλοι.

ΣΑΒΒΑΣ. — Πότε θὰν τὴ βγάλουνε;

ΒΑΣΙΑΣ. — (Κυττάζει τὸν οὐρανὸ). Τώρα σὲ λίγο.

ΛΥΠΙΑ. — Θὰ ψάλλουν σήμερα τὸ «Χριστὸς Ἀνέστη».

ΣΑΒΒΑΣ. — (Εἰρωνικά). Μπᾶ! Γιουρτὴ ποὺ τοὺς ἔφτιαξα μιὰ φορὰ!

(Ἔρχονται ὁ Σπεράνσκη κι ὁ Τιοῦχας).

ΒΑΣΙΑΣ. — Νά τους, πάλι ἔρχονται. Οὐφ! Μὰ τί θέλουν ἐπιτέλους; Τὶ γυρεύουν; Δὲ μ' ἀρέσει αὐτό, Θεέ μου! Σάββα Γεγώροβιτς, πᾶμε νὰ φύγουμε ἀπὸ δῶ.

ΣΑΒΒΑΣ. — Γιατὶ ποῦ λόγου;

ΒΑΣΙΑΣ. — Ἔρχονται δῶ, ὁ Σπεράνσκη...

ΣΑΒΒΑΣ. — Ἀχά! «Τὰ θήματα τοῦ θανάτου» πλησιάζουν.

Ἡ Λύπα τὸν κυττάζει μὲ ἀπορία, ὁ Βάσις ταραγμένος σφίγγει τὰ χεῖρα στὸ στήθος του.)

ΒΑΣΙΑΣ. — (Μὲ κλαψιάρικη φωνή). Μὰ γιατί τὰ λέτε αὐτὰ, Θεέ μου, ἄχ Θεέ μου! Μὰ γιατί; Δὲν πρέπει νὰ μιλάτε ἔτσι... Ἀχ Θεέ μου! Δὲν ὑπάρχουν ἐδῶ θήματα θανάτου.

ΣΑΒΒΑΣ. — Ἐγραψε ἕνα τέτοιον διήγημα αὐτὸς.. Χαίρετε, χαίρετε... Τὶ θέλετε;

ΣΠΕΡΑΝΣΚΗ. — Νά, ὁ Ἀντάνης Γεγώροβιτς, σὰς ζῆται, Σάββα Γεγώροβιτς...

ΣΑΒΒΑΣ. — (Μὲ παράξενη ἀνησυχία). Τὶ θέλεις;

ΤΙΟΥΧΑΣ. — (Πολὺ σκευδαπὸς, κρύβεται λίγο πίσω ἀπὸ τὸν Σπεράνσκη). Τίποτε.

ΒΑΣΙΑΣ. — (Ἀκούει μὲ προσοχὴ ζωνερά). Τὶ θέλετε λοιπόν; Τίποτε; Γυρίζουν, γυρεύουν, κ' ἔστερα, τίποτε. Δὲν πρέπει νὰ κάνετε ἔτσι. Μὰ τὸ Θεό.

ΤΙΟΥΧΑΣ. — (Ρίχνει μιὰ ματιὰ στὸ Βάσις, καὶ ὕστερα στυλῶνει τὸ βλέμμα του ἐπάνω στὸ Σάββα). Σάββα!

ΣΑΒΒΑΣ. — (Ἐρεθισμένα). Μὰ τί θέλεις ἐπιτέλους;

(Ὁ Τιοχᾶς δὲν ἀπαντᾷ, κρύβεται πίσω ἀπὸ τὸ Σπεράνση, κιντᾶζει πίσω ἀπὸ τὴν πλάτη του. Σ' ὄλη τὴ διάρκεια τῆς μικρῆς αὐτῆς σκηνῆς δὲν παύει νὰ κιντᾶζει τὸ Σάββα κινάει νευρικᾶ τὸ στόμα καὶ τὰ φρύδια, καὶ κάποτε σφίγγει μὲ τὰ δύο χεῖρα τὸ στόμα. Εἶναι σκυθρωπὸς πολὺ.)

ΣΠΕΡΑΝΣΚΗ. — Ὁ λαὸς εἶναι πολὺ ταραγμένως, Ὀλυμπία Γεωφόροβνα. Σπάσανε τὴν παλιὰ πόρτα πού εἶναι στ' ἄλλο μέρος, πρὸς τὸ δάσος, καὶ μπήκανε μέσα ἀπὸ κεῖ. Φωνάζουν, δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβει κανένας τίποτε. Πολλοὶ εἶναι πεσμένοι χάμω μέσα σὲ φεβερὸς σπασμούς, θὰ εἶναι ἄρρωστοί, καθὼς φαίνεται. Εἶναι πολὺ περίεργο καὶ πρωτόγνωτο θέαμα!

ΛΥΠΑ. — Τρήγορα θὰ βγοῦνε; Καιρὸς νὰ φεύγω. (Σηκώνεται).

ΣΠΕΡΑΝΣΚΗ. — Λένε τώρα, πολὺ γρήγορα. Ἀναποδογυρίσανε ἕνα καροτσάκι μ' ἕνα ἀκροτηριασμένο. Εἶναι ξεπλωμένοι στὸ χῶμα καὶ φρονιάζει, τόσο παράξενα.

ΒΑΣΙΑΣ. — Μὰ ὄχι. Σᾶς φράνηκε...

(Στὸ δρόμο πὺν φέρνει ἀπὸ τὸ μοναστήρι παρουσιάζεται ὁ Κοντράτης μὲ δύο προσκυνητῆς, πὺν τὸν ἀκοῦνε μὲ προσοχὴ. Μόλις βλέπει τὸ Σάββα, κἀτι λέει σ' αὐτοὺς πὺνναι μαζί του, κ' ἐκεῖνοι σταματοῦν.)

ΒΑΣΙΑΣ. — Ἄ, νά-τονε!

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ. — (Ντυμένος καθαρά, πολὺ ζωηρός). Καλὴ μέρα σας, Ὀλυμπία Γεωφόροβνα. Καλὴ μέρα καὶ σ' ἐσᾶς, Σάββα Γεωφόροβιτς.

ΣΑΒΒΑΣ. — Καλὴ μέρα, καλὴ μέρα! Ἦρθες, δὲ φοβήθηρες;

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ. — (Ἦσυχ). Γιατὶ νὰ φοβηθῶ; Σάμιαις θὰ μὲ σκοτώσετε; μὰ καὶ νὰ μὲ σκοτώσετε, θάναι γλυκὸς ὁ θάνατος ἀπὸ τὰ χεράκια σας.

ΣΑΒΒΑΣ. — Τί παλληγιὰρι! Καὶ τί καθαρός πὺν εἶσαι. Δὲν εἶσουνα μέσα στὸ βάλλο τέτοιος, εἶσουνα χειρότερος.

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ. — (Ἰψώνοντας τοὺς ὄμους μ' ἀξιοπρέπεια). Ἄδικα μοῦ τὸ θυμίζετε, τώρα εἶναι ὄλος διόλου περιττό. Καὶ σεῖς, Σάββα Γεωφόροβιτς, εἶναι καιρὸς ν' ἀφήσετε τὴν κακία κατὰ μέρος. Νά!

ΣΑΒΒΑΣ. — Μπά!

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ. — Αὐτὸ πὺν σᾶς λέω: τί μπὰ καὶ ξεμπὰ; Φτάνει πιά.

ΣΑΒΒΑΣ. — Μπορῶ νὰ σᾶς συγχαρῶ γιὰ τὸ θαῦμα;

ΚΟΝΤΡΑΤΗΣ. — Νά, Σάββα Γεωφόροβιτς, γιὰ τὸ θαῦμα. (Κλαίει σκουπίζει τὰ μάτια μὲ τὸ μαντίλι ἐπιδειχτικᾶ.) Μᾶς ἔδειξε ὁ Θεὸς τὸ θαῦμα Του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΘΗΝΑ I. ΣΑΡΑΝΤΙΑΝ

Θὰ ξεσκαβωθοῦμε. Μήπως κ' ἡ καθαρεύουσα σκλαβιά δὲν εἶναι;

**

Ἡ μέση ὁδὸς νόημα δὲν ἔχει. Ἀπλοποίηση τῆς καθαρεύουσας δὲν ὑπάρχει.

Ψυχᾶρης

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Κοκκ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα σου. Νά, όταν κατέβεις τὰ ξαναλέμε. «Ἡ Στερεμένη Βρύση», πολὺ καλὴ στὴν ιδέα, καὶ σοῦ συσταίνουμε νὰ καταγίνεις λίγο περισσότερο στὸ τεχνικὸ μέρος, πὺν εἶναι ἕνα πῶμα πὺν τὸ μαθαίνει κανεὶς πολὺ πὺν εύκολα. Ἐπίσης ἀπόφηνγε καθαρευουσιάνικα συνταγμένες φράσεις: «μέχρι αὐτοῦ τοῦ φίλου»—κ. Γ. Δ. Ἄρ. Δὲν εἶναι κακὸ, λίγο πὺν δύναμη καὶ δέσιμο θέλουν αὐτὸ τὸ εἶδος τίτλά στὴν ἐκφραση ποιημάτων. Ἐπίσης ὁ στίχος πρέπει νὰ εἶναι τέλειος καὶ χωρὶς χαζομαδιῆς πὺν μοιάζουν μὲ δόντια πὺν λείπουν. Ἀστυχῶς ὁ καιρὸς δὲ μᾶς ἐπιτρέπει νὰ σοῦ γράψουμε ἰδιαιτέρω. Ἐπιγραφὴ ἀδύνατη. Ἄν θέλεις παρὰδειγμα γιὰ ὅσα σοῦ γράψουμε πάρα πάνω, πάρε τοὺς δύο πρώτους στίχους:

Χρόνια καιρὸς προσμένει
κὼρη ἀφροπλάσμενη

ἂν ἤθελες νὰποφύγεις τὴ χασμαδία: Κὼρη ἀφροπλάσμενη, δὲν εἶχες καμιά δυσκολία: μπορούσες νὰ πεις: Μιά κὼρη ἀφροπλάσμενη, ἢ: ἡ κὼρη ἢ ἀφροπλάσμενη, ἢ: ἡ κοπέλα ἀφροπλάσμενη, ἢ: παρθένα ἀφροπλάσμενη κτλ.—κ. Γ. Γιωῶν. Θὰ δημοσιευτεῖ. Λίγο πὺν συγγρασμὸν νὰ εἶτανε θὰ εἶτανε πολὺ καλὸ.—κ. Τ. Καρπ. Θαροῦμε πὺν δὲν ἀξίζει νὰ γίνεται κἀν λόγος: στὸ συνάφι τὸ δικὸ μας εἶναι πολλοὶ τέτοιοι—ὅμως εὐτυχῶς ὄχι ὄλοι. Ὁ μεταφραστῆς λέει πὺν ἔχει τὴ γνώμη πὺν δὲν εἶναι σωστὸ νὰ διορθῶναι ὁ μεταφραστῆς τὸ ὕφος τοῦ συγγραφέα, καὶ μάλιστα όταν ὁ συγγραφέας εἶναι ἕνας Θεοβαντῆς, παρὰ τὸ ἔναγτιο ἔχει χροῦς ὅσο μπορεῖ νὰ τὸ κρατεῖ. Ἄν τώρα τὸ ὕφος τοῦ Θ. δὲν ἀρέσει στὸ *στυλίστα* σου, αὐτὸ εἶναι ἄλλος λόγος: ὅμως πρέπει καὶ νὰ συλλογιστεῖς πὺν ὁ ἄνθρωπος ὁ Θεοβ. ἔζησε ἐδῶ καὶ περισσότερο ἀπὸ τρεῖς αἰῶνες, καὶ δὲν μπορούσε νὰ ἔχει τὴ μόρφωση καὶ τὴν καλαισησία τοῦ *στυλίστα* σου. Μὰ μὲ ἄλλα μᾶς ἔφερε γιὰ παρὰδειγμὰ τις τελευταῖες 15 ἀράδες στὸ τελευταῖο φύλλο, ὅπου βρῖσκεται πέντε φορὲς τὸ ῥήμα παραπονιέμαι. νὰ παραπονιῶνται, νὰ παραπονιέται, θὰ παραπονιέμαι, νὰ παραπονιῶνται' καὶ μᾶς εἶπε πὺν τὸ ἴδιο γίνεται καὶ στὸ ἰσπανικὸ κείμενο μὲ τὸ ῥήμα: queje, quejarse, quejara, quejar, quejarse.—κ. Stasp. Τί νὰ σοῦ ποῦμε ἔχουμε κάποια ἀντιπάθεια γι' αὐτὸ τὸ εἶδος περὶ τραγούδια. Στείλε μας τίποτα δικὰ σου ἢ καὶ μεταφρασμένο, μὰ ἄλλο εἶδος.—κ. Ἰλλ. Τίποτα ζουμερότερα ἢ ἀρτιώτερα, γιὰτὶ αὐτὰ εἶναι σὴν κομμάτια ἀπὸ ποιήματα.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκηρύσσει διαγωνισμὸς πρὸς κατάληξιν εἰκοσι πέντε κενῶν θέσεων κτηματικῶν ὑπογραμματέων. Καὶ δέκα πέντε κενῶν θέσεων Κτηματικῶν Γραμματέων.

Ὁ διαγωνισμὸς τῶν Κτηματικῶν ὑπογραμματέων ἐνεργηθήσεται ἐν Θεσσαλονίκῃ τὴν 27 μῆνης Δεκεμβρίου ἔ. ἔ. ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν ἐνάτην 9 π. μ. ἐν τῷ Καταφύγματι τοῦ Κτηματικοῦ Γραφείου Θεσσαλονίκης.

Προσόντα: Πρωτότυπον ἢ κενυρωμένον ἀντίγραφον ἀπολυτηρίου Γυμνασίου ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς Σχολῆς.

Ὁ δὲ διαγωνισμὸς τῶν Κτηματικῶν Γραμματέων ἐνεργηθήσεται τὴν 22 Ἰανουαρίου 1920 ἡμέραν Τετάρτην καὶ ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας.

Προσόντα: Δίπλωμα Νομικῆς. Διὰ τὰ ἐποδλητὰ υιοποποιητικὰ ὡς καὶ πᾶσαν ἄλλην σχετικὴν πληροφορίαν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀποταθήτωσαν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας (Τμήμα Προσωπικοῦ) ἢ τὸ Κτηματικὸν Γραφεῖον.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας)